

Тема. Поділ іменників на відміни. **(слайд 1)**

Мета: поглибити знання учнів про відмінки іменників; пояснити що таке відміни іменників, які відміни мають групи; формувати вміння визначати відміни та групи іменників; розвивати логічне мислення, самостійність суджень; виховувати мовленнєву культуру учнів.**(слайд 2)**

Тип уроку: вивчення нового матеріалу й формування комунікативних умінь і навичок.

Хід уроку

I. Організаційний момент

II. Перевірка домашнього завдання

III. Актуалізація опорних знань

Бесіда **(слайд 3)**

-Іменник – це... (Іменник-самостійна частина мови, що означає предмет і відповідає на питання хто? що?)

- Морфологічні ознаки іменника (змінюються за відмінками та числами, належать до певного роду)

- Який рід мають іменники?(чоловічий, жіночий, середній, спільний)

- Назвіть відмінки іменників(Н.,Р.,Д.,З.,О.,М.,К.)

- Що є початковою формою для іменника?(форма називного відмінка однини)

IV. Мотивація навчання школярів

1. Дослідження-спостереження (проблемно-пошуковий метод)**(слайд 4)**

Провідмініайте іменники *вулиця, степ, хлоп'я*.

Прослідкуйте за змінами відмінкових закінчень і зробіть висновок. Чому, на вашу думку, слова, які вживаються в одних і тих же відмінках, мають різні закінчення?

Над якою темою ми сьогодні будемо працювати? Навіщо нам треба її опанувати?

V. Формулювання учнями теми та мети уроку

VI. Сприйняття та засвоєння навчального матеріалу

1. Слово вчителя.

За особливостями відмінювання іменники поділяють на чотири угруповання, що називаються відмінами. **(слайд 5)**

2. Опрацювання теоретичного матеріалу (таблиця). **(слайд 6)**

3. До жодної відміни не належать: **(слайд 7)**

- незмінювані іменники (табу, бюро, таксі);
- іменники, що вживаються тільки у формі множини (двері, ворота, окуляри).

4. «Хто швидше» (робота в парах). **(слайд 8)**

Завдання з ключем.

Запишіть іменники в чотири колонки за відмінами. Якщо ви правильно виконаєте завдання, то з других букв іменників, записаних у перших трьох стовпчиках, складеться початок прислів'я: "... яскравіше засяє".

Спідниця, здоров'я, особистість, лоша, подорож, діжа, кошик, усмішка, ящикок, інтелігентність, ім'я, зозулення, слава, дуб, оціпенілість, курча, теля, порося, державність, айсберг, в'язка.

5. Перевірте себе **(слайд 9)**

6. Розв'яжіть мовну задачу (метод «Мікрофон»). **(слайд 10)**

Учениця, наводячи приклади іменників IV відміни, назвала слова *плем'я, оленя, лошатко*. Якої помилки припустилася дівчинка?

7. «Мозковий штурм». Чому так? **(слайд 11)**

1. Поміркуйте, чому не можна віднести до жодної з відмін такі іменники: а) журі, кіно, кенгуру; б) ворота, Суми, жнива, дрова.
2. Поміркуйте, чому іменник дівчина належить до I відміни, дівчатко – до II, а дівча – до IV.

8. Слово вчителя.

Залежно від того, на який приголосний закінчується основа слова, іменники першої та другої відмін поділяємо на групи: тверду, м'яку і мішану **(слайд 12)**

9. До твердої групи належать іменники, в яких основа закінчується на твердий нешиплячий приголосний: весна, вікно, Петро

До м'якої групи належать іменники, в яких основа закінчується на м'який приголосний: земля, пісня, праця

До мішаної групи належать іменники, в яких основа закінчується на шиплячий приголосний: каша, пряжа, круча **(слайд 13)**

10. «Хто швидше» (робота в парах). **(слайд 14)**

Завдання з ключем.

Запишіть іменники в три колонки за групами: а)тверда; б)м'яка; в)мішана.

Склянка, світлиця, удача, берегиня, подруга, правда, ноша, олія, насмішка, образа, круча, синиця, ворожнеча, злива, огорожа, акація, нація, людина, баржа.

Якщо ви правильно виконали завдання, з других букв записаних слів складається закінчення прислів'я: «Великому...»

11. Перевірте себе **(слайд 15)**

VII. Закріплення вивченого матеріалу.

Тести

1. Знайди рядок, де всі іменники I відміни **(слайд 16)**

А.Учениця, пряжа, мати, щука

Б.Книжка, лоша, борщ, дорога

В.Зоря, кімната, Микола, замазура

Г.Береза, парта, вечір, сосна

2. Знайди рядок, де всі іменники II відміни **(слайд 17)**

А.Гараж, смуга, фарба, абажур

Б.Прізвище, батько, дощ, сонце

В.Товариш, радість, знання, суддя

Г.Сторож, водограй, ніч, край

3. Знайди рядок, де всі іменники III відміни **(слайд 18)**

А.Краплина, піч, любов, вартість

Б.Зустріч, повість, куш, солома

В.Кров, листопад, ніч, мати

Г.Подорож, мати, якість, молодість

4. Знайди рядок, де всі іменники IV відміни **(слайд 19)**

- А.Теля, ім`я, поросля, дівча
- Б.Курча, дівчина, лоша, орля
- В.Гуска, немовля, зозуленя, левеня
- Г.Ягня, курка, орля, бобер

5. Знайди рядок, де всі іменники твердої групи **(слайд 20)**

- А.Портрет, кран, склянка, кімната
- Б.Груша, кізочка, щука, мрія
- В.Синиця, стріха, дашок, праця
- Г.Тітка, Марія, радість, книга

6. Знайди рядок, де всі іменники м`якої групи **(слайд 21)**

- А.Нація, веселка, синиця, праця
- Б.Радість, зброя, учениця, яблуня
- В.Пісня, олія, акація, світлиця**
- Г.Стаття, слива, учитель, край

7. Знайди рядок, де всі іменники мішаної групи **(слайд 22)**

- А.Дача, кущ, сестра, олія
- Б.Тиша, баржа, удача, груша**
- В.Кладка, межа, стріха, дах
- Г.Пряжа, ноша, ворожнеча, колиска

VI. Підбиття підсумків уроку. «Незакінчене речення»

Сьогодні на уроці Я...

Пригадав...

Дізнався...

Навчився...

Потренувався...

Запам`ятав... **(слайд 23)**

VII. Домашнє завдання: вивчити теоретичний матеріал підручника на ст.93-96.
Виконати вправу 235(письмово)